

A pótbefizetés

Időállapot: 2020-06-01 - 2021-12-31

Szerző: Dr.Zatik Levente, Lektor: Zatik László, Módosítva: 2020-07-01 22:09:09

Tartalomjegyzék:

1. A pótbefizetés szabályai
2. Adózás
3. Könyvviteli elszámolás
4. Iratminták, nyomtatványok
5. Kapcsolódó jogszabályok, állásfoglalások
6. Módosítás az előző változathoz képest

A téma rövid leírása

A pótbefizetés elrendelésével, visszatérítésével, elmulasztásának következményeivel, illetve számviteli elszámolásával kapcsolatos ismereteket összegzi a téma.

1. A pótbefizetés szabályai

1.1. A pótbefizetés lényege

A pótbefizetés a veszteségesen gazdálkodó társaság pénzügyi helyzetének rendezésére szolgál. A társaság tagjai pótbefizetést előíró taggyűlési határozat alapján a veszteségek fedezetére pénzösszeget bocsátanak a társaság rendelkezésére. Ezen befizetés összege a tag törzsbetétjét nem növeli, a tag a társaság pénzügyi konszolidációját követően jogosult a pótbefizetés visszatérítésére.

1.2. A pótbefizetés elrendelése

A Polgári Törvénykönyv az ügyvezető számára kötelezően előírja a taggyűlés késedelem nélküli összehívását, ha az ügyvezető tudomására jut, hogy:

- a) a társaság saját tőkéje veszteség folytán a törzstőke felére csökkent;
- b) a társaság saját tőkéje a törzstőke törvényben meghatározott minimális összege

alá csökkent;

c) a társaságot fizetéseképtelenség fenyegeti vagy fizetéseit megszüntette; vagy
d) ha vagyona tartozásait nem fedezi.

Ezen esetekben a tagoknak határozatot kell hozniuk a társaság pénzügyi helyzetének rendezése céljából pótbefizetés előírásáról, vagy egyéb intézkedések (törzstőke leszállítás, átalakulás, egyesülés, jogutód nélküli megszűnés, stb.) meghozataláról.

Pótbefizetésre a társaság létesítő okiratának megengedő rendelkezése alapján, a taggyűlési határozattal kerülhet sor.

A társaság tagjai a taggyűlésen a veszteséges működés finanszírozása céljából fogadják el a pótbefizetést elrendelő határozatot. Le kell szögezni, hogy a társasági szerződés felhatalmazása nélkül pótbefizetés elrendeléséről a taggyűlés nem dönthet. Önmagában tehát egy taggyűlési határozat alapján nem rendelhető el pótbefizetés. A veszteségek fedezetére a tagok bármikor pénzüsszeget bocsáthatnak a társaság rendelkezésére, ez azonban a törvényi feltételek hiányában nem pótbefizetésnek, hanem tagi kölcsönnek minősül. Amennyiben azonban pótbefizetésről rendelkezik a társasági szerződés, a társaságba belépő új tagokat is terheli, ellentétben a mellékszolgáltatással.

1.2.1. A pótbefizetés elrendelésének társasági szerződésbeli alapja

A pótbefizetés legmagasabb összegét, illetve a pótbefizetés elrendelhetőségének gyakoriságát a társasági szerződésben kell meghatározni. Az elrendelhetőség gyakorisága körében a társasági szerződésnek naptári (évente, félévente) vagy gazdasági időszakhoz kötötten kell rendelkeznie a pótbefizetésről. Ha a társasági szerződés nem rendelkezik pótbefizetésről, a tagok egyhangúlag módosíthatják a társasági szerződést a pótbefizetésre vonatkozó rendelkezések beiktatásával. A Ptk. kimondja, hogy valamennyi tag egyhangú határozatára van szükség, ha a módosítás egyes tagok jogait hátrányosan érintené, vagy helyzetét terheesebbé tenné. A pótbefizetési kötelezettség előírása a tagok számára nem vitathatóan többletkötelezettséget jelent, kihatással lehet tagsági jogaikra, és pénzügyi helyzetüket is megnehezítheti. A pótbefizetési kötelezettség nem teljesítése esetén a tagi jogviszony megszűnik véltenségre tekintet nélkül.

1.2.2. A pótbefizetést elrendelő taggyűlési határozat

A pótbefizetés teljesítésének részleteit a pótbefizetés elrendeléséről szóló

taggyűlési határozatban kell meghatározni azzal, hogy a pótbefizetési kötelezettséget főszabály szerint a törzsbetétek arányában kell meghatározni. A társasági szerződés azonban ettől eltérhet, mert társaság tagjai szabadon állapíthatják meg a Ptk. keretei között a társasági szerződés tartalmát. A pótbefizetési kötelezettség törzsbetétek arányától eltérő megállapítását a törvény nem tiltja, így amennyiben a törzsbetétek arányától való eltérés a kisebbségi tagok jogait nem sérti, megállapítható a társasági szerződésben.

A taggyűlési határozatban rögzíteni kell a pótbefizetés teljesítésének módját, ütemezését és a teljesítés határidejét. Célszerű rögzíteni a pótbefizetés visszafizetésének feltételeit is.

A pótbefizetés teljesítésének módja lehet a társaság pénzforgalmi számlájára való befizetés, vagy házipénztárba történő befizetés, vagy egyéb, nem pénzbeli szolgáltatás nyújtása, tekintettel arra, hogy a Polgári Törvénykönyv szerint a pótbefizetés nem pénzbeli szolgáltatással is teljesíthető. Az apport értékelésével kapcsolatos előírásoknak utóbbi esetben meg kell felelni.

A pótbefizetés ütemezése annak meghatározását jelenti, hogy a pótbefizetést egyösszegben, vagy részletekben kell-e megfizetni az erre kötelezett tagoknak.

1.3. A pótbefizetés visszatérítése

A taggyűlés határozattal dönt azon pótbefizetés visszatérítéséről, amit a veszteséges gazdálkodás kiküszöbölésére a társaság nem használt fel. A tőkehelyzet konszolidációját követően a tagok által teljesített pótbefizetés visszatérítéséről rendelkezik a taggyűlés, amennyiben a törzsbetétek hiánytalanul befizetésre kerültek. A taggyűlés a határozathozatal során a társaság közbenső mérlegét veszi figyelembe.

A pótbefizetés visszatérítéséhez való jog az üzletrészhez kapcsolódik és nem a tag személyéhez. Így ha a pótbefizetés teljesítése után a tag üzletrészét átruházza, a visszatérítésre az üzletrész új tulajdonosa lesz jogosult.

A társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a hitelezők kifizetése után fennmaradt vagyonból először a pótbefizetéseket kell visszatéríteni, majd ezután kerülhet sor a további vagyonrész törzsbetét arányos felosztására a tagok között. Gyakran előfordul, hogy a jogutód nélküli megszűnő társaság tagjai házastársak, de nem egyenlő az üzletrészüik értéke. Ilyen esetben a közös vagyonba tartozó üzletrészek miatt a pótbefizetés visszatérítési igény a házastársi közös vagyon körébe tartozik és a pótbefizetés visszatérítési igény a házastársakat egymás

között egyenlő arányban illeti meg.

Ha a tagok nem az üzletrészeknek megfelelő arányban teljesítettek pótbefizetést, a társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a pótbefizetések visszatérítése után fennmaradó és a tagok között törzsbetét arányosan felosztható vagyon kisebb lesz.

1.4. A pótbefizetés nem teljesítésének következményei

Ha a tag a pótbefizetést határidőre nem teljesítette, az ügyvezető a mulasztó tagot írásban 30 napos határidővel felszólítja a teljesítésre. Ha a harminc napos határidő eredménytelenül eltelik, a pótbefizetést nem teljesítő tag tagsági jogviszonya a határidő lejáratát követő nappal megszűnik. A tag vétlenségre nem hivatkozhat a pótbefizetés elmulasztása miatt, a tagsági jogviszonya megszűnését nem kerülheti el. Semmis a létesítő okirat olyan rendelkezése, amely a vagyoni hozzájárulás teljesítésének elmulasztása esetére az e törvényben meghatározottnál a tagra nézve enyhébb következményeket ír elő.

A tagi jogviszony megszűnésének tényét az ügyvezető köteles közölni a volt taggal.

Ki kell emelni, hogy a pótbefizetés elmulasztásával a társaságnak okozott károkért a tag felelősséggel tartozik a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint.

A pótbefizetést nem teljesítő tag üzletrészt értékesíteni kell. Az értékesítés feltételeiről és módjáról a volt tagnak és a társaságnak a tagsági viszony megszűnésétől számított tizenöt napon belül kell megállapodnia. A megállapodásban meg kell határozni az értékesítés határidejét, ami nem lehet hosszabb három hónapnál, továbbá a minimális eladási árat, amelynek el kell érnie a volt tag által nem teljesített vagyoni hozzájárulás vagy pótbefizetés összegét. Ha a határidőn belül nem jön létre megállapodás, vagy a megállapodás szerinti határidőben nem történik meg az értékesítés, az üzletrészt a társaság a megállapodásra vagy az értékesítésre nyitva álló határidő lejáratát követő negyvenöt napon belül nyilvános árverésen köteles értékesíteni.

1.5. A pótbefizetésről való lemondás

A gazdasági társaság tagja a társasággal szembeni pótbefizetésből származó követeléséről lemondhat. Ilyenkor a gazdasági társaságnál a lekötött tartalékban kimutatott pótbefizetés összegét az eredménytartalék javára kell átvezetni a lemondás időpontjával.

1.6. Mi a különbség a pótbefizetés és a tagi kölcsön között?

A pótbefizetés társasági szerződésen alapuló tagi kötelezettség, míg a tagi kölcsön esetén kölcsönszerződésről van szó. pótbefizetést teljesítő tag nem a társaság hitelezője, a tagi kölcsönnel ellentétben kamatot nem köthet ki, beszámítással nem élhet.

2. Adózás

2.1 ÁFA

Nem érinti.

2.2 Társasági adó

Nem érinti.

2.3 SZJA

2.3.1 SZJA szerint adózó (vállalkozó)

Nem érinti.

2.3.2 Magánszemély

Nem érinti.

2.4 EVA

2.4.1 Kettős könyvvitelt vezető EVA alany

2.4.2 Bevételi nyilvántartást vezető EVA alany

2.5 Egyéb adók és járulékok

Nem érinti.

3. Könyvviteli elszámolás

3.1 Kettős könyvvitel

3.1.1. Pótbefizetéssel kapcsolatos elszámolások a pótbefizetést kapó társaságnál

A kapott pótbefizetés elszámolása

T 38 Pénzeszközök

K 4143 Lekötött tartalék pótbefizetésből

A pótbefizetés visszafizetésének elszámolása

T 4143 Lekötött tartalék pótbefizetésből

K 38 Pénzeszközök

Pótbefizetésről történő lemondás

T 4143 Lekötött tartalék pótbefizetésből

K 413 Eredménytartalék

Kapott pótbefizetés eszközátadással

T 1,2 Befektetett eszközök, készletek

T 4661 Előzetesen felszámított Áfa

K 4541 Belföldi szállítók

T 4541 Belföldi szállítók

K 4143 Lekötött tartalék pótbefizetésből

3.1.2. Pótbefizetéssel kapcsolatos elszámolások a gazdasági társaság tulajdonosánál (tagnál)

A pótbefizetés teljesítése

T 413 Eredménytartalék

K 38 Pénzeszközök

A pótbefizetés visszaadása

T 38 Pénzeszközök

K 413 Eredménytartalék

Pótbefizetés teljesítése eszközátadással

T 311 Vevők

K 9 Árbevételek és egyéb bevételek
K 4667 Fizetendő Áfa
T 413 Eredménytartalék
K 311 Vevők

3.2 Egyszeres könyvvitel

Nem érinti.

3.3 Szja szerinti adózás

Nem érinti.

4. Iratminták, nyomtatványok

- **Pótbefizetést elrendelő taggyűlési határozat (docx - 6.08 KiB)**
Pótbefizetést elrendelő taggyűlési határozat.

5. Kapcsolódó jogszabályok, állásfoglalások

15/2017. Számviteli kérdés

Társaságunk tagjai a korábbi évek veszteséges gazdálkodása miatti sajáttőke-csökkenés pótlására pótbefizetést teljesítettek. A veszteséges működés időközben megszűnt, a társaság sajáttőke-helyzete rendeződött, emiatt a korábban teljesített pótbefizetésre már nincs szükség. Mivel dokumentálható év közben a saját tőke alakulása, valamint a veszteség pótlásához már nem szükséges korábbi pótbefizetés visszafizethető összege?

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:183. §-ának (5) bekezdése szerint a veszteség pótlásához már nem szükséges pótbefizetéseket a visszafizetés időpontjában, a tagjegyzékben szereplő tagok részére vissza kell fizetni. A visszafizetésre a törzsbetétek teljes befizetése után kerülhet sor. A saját üzletrészre jutó pótbefizetést nem kell visszafizetni.

A saját tőke aktuális összegének, és így a veszteség pótlásához már nem szükséges pótbefizetés összegének a kimutatására is, mivel arról a Ptk. külön nem rendelkezik, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számviteli

törvény) szerinti közbenső mérleg szolgál.

A számviteli törvény 21. §-ának (6) bekezdése ugyanis általános érvénnyel kimondja, hogy ha jogszabály a vállalkozó saját tőkéjének évközi megállapításáról vagy figyelembevételéről rendelkezik, eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában saját tőke alatt a jogszabály előírásainak megfelelő időpontra, mint mérlegfordulónapra elkészített közbenső mérlegben kimutatott saját tőkét kell érteni.

A közbenső mérleget - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a fordulónapra vonatkozó analitikus és főkönyvi nyilvántartások adatai alapján, a mérlegtételek üzleti év végi értékelésére vonatkozó előírásainak figyelembevételével, eredménykimutatással alátámasztottan, utólag is ellenőrizhető módon - leltár alapján - kell összeállítani.

A számviteli törvény 21. §-a (7) bekezdése szerint a közbenső mérleget - eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában - a mérleg fordulónapját követő hat hónapig lehet figyelembe venni a saját tőke alátámasztására.

[A számviteli törvény 21. §-ának (6) és (7) bekezdése, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:183. §-ának (5) bekezdése]

2000. évi C. törvény a számvitelről 37. § (1) d) g), (7), 38. § (1), (3) f), (4), (11), 50. § 10), 114/B. § (4) h)

37. § (1) Az eredménytartalék növekedéseként kell kimutatni:

d) a gazdasági társaság tulajdonosánál (tagjánál) a veszteség pótlásához nem szükséges - korábban ilyen címen adott - pótbefizetés visszakapott összegét a pénzmozgással, az eszkozmozgással egyidejűleg,

g) a pótbefizetés összegét a lekötött tartalékkal szemben, ha a pótbefizetésből származó követeléséről a gazdasági társaság tulajdonosa (tagja) lemond, a lemondás időpontjával.

(7) Amennyiben a gazdasági társaság veszteségének fedezetére szolgáló - törvényi előíráson alapuló - pótbefizetés teljesítése nem pénzeszközzel történik, akkor a teljesítésként átadott eszközt - az eszkozmozgással egyidejűleg - az értékesítés szabályai szerint kell elszámolni, azzal, hogy az így keletkezett követeléssel szemben kell az eredménytartalékot csökkenteni.

38. § (1) A lekötött tartalék a tőketartalékból, illetve az eredménytartalékból lekötött összegeket és a kapott pótbefizetés összegét foglalja magában.

(3) Az eredménytartalékból kell lekötni és a lekötött tartalékba átvezetni:

f) a gazdasági társaság tulajdonosánál (tagjánál) a veszteség fedezetére - az arra illetékes testület által megszavazott, de még nem teljesített - fizetendő pótbefizetés összegét,

(4) Lekötött tartalékként kell kimutatni a gazdasági társaságnál a veszteségek fedezetére kapott pótbefizetés összegét, a pótbefizetés visszafizetéséig, elszámolása a pénzmozgással egyidejűleg történik.

(11) A gazdasági társaságnál a lekötött tartalékban kimutatott pótbefizetés összegét az eredménytartalék javára kell átvezetni, amennyiben a gazdasági társaság tulajdonosa (tagja) a pótbefizetésből származó követeléséről lemond, a lemondás időpontjával.

50. § 10) Pótbefizetésként, illetve a pótbefizetés visszafizetéseként kapott eszköz bekerülési (beszerzési) értéke az eszköz pótbefizetésről, illetve a pótbefizetés visszafizetésről hozott közgyűlési, alapítói, taggyűlési határozatban meghatározott értéke.

114/B. § (4)

h) lekötött tartalék: a kapott pótbefizetés IFRS-ek szerint kötelezettségként kimutatott összege, növelve a fel nem használt fejlesztési tartaléknak a kapcsolódó, az IAS 12 Nyereségadó című standard alapján számított halasztott adóval csökkentett összegével.

**2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről 3:4. § (1)-(3),
3:98. § (1)-(3), 3:102. §, 3:167. § (1), 3:177. § (1)-(2), 3:183. §,
3:189. § (1)-(2), 3:207. § (1),**

3:4. § [A jogi személy létrehozásának szabadsága]

(1) A jogi személy létrehozásáról a személyek szerződésben, alapító okiratban vagy alapszabályban (a továbbiakban együtt: létesítő okirat) szabadon rendelkezhetnek, a jogi személy szervezetét és működési szabályait maguk állapíthatják meg.

(2) A jogi személy tagjai, illetve alapítói az egymás közötti és a jogi személyhez fűződő viszonyuk, valamint a jogi személy szervezetének és működésének szabályozása során a létesítő okiratban - a (3) bekezdésben foglaltak kivételével -

eltérhetnek e törvénynek a jogi személyekre vonatkozó szabályaitól.

(3) A jogi személy tagjai, illetve alapítói nem térhetnek el az e törvényben foglaltaktól, ha

a) az eltérést e törvény tiltja; vagy

b) az eltérés a jogi személy hitelezőinek, munkavállalóinak vagy a tagok kisebbségének jogait nyilvánvalóan sérti, vagy a jogi személyek törvényes működése feletti felügyelet érvényesülését akadályozza.

3:98. § [A vagyoni hozzájárulás teljesítésének elmulasztása]

(1) Ha a tag a létesítő okiratban vállalt vagyoni hozzájárulását az előírt időpontig nem szolgáltatja, az ügyvezetés harmincnapos határidő tűzésével és a jogkövetkezmények feltüntetésével felszólítja a tagot a teljesítésre.

(2) A harmincnapos határidő eredménytelen elteltével a vagyoni hozzájárulását nem teljesítő tag tagsági jogviszonya a határidő lejárátát követő nappal megszűnik. A tagsági jogviszony megszűnését az ügyvezetésnek a volt taggal közölnie kell. A vagyoni hozzájárulás teljesítésének elmulasztásával a gazdasági társaságnak okozott kárért a volt tag a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség szabályai szerint felel.

(3) Semmis a létesítő okirat olyan rendelkezése, amely a vagyoni hozzájárulás teljesítésének elmulasztása esetére az e törvényben meghatározottnál a tagra nézve enyhébb következményeket ír elő.

3:102. § [A létesítő okirat módosításának esetei]

(1) A létesítő okirat módosításáról - ha az nem szerződéssel történik - a társaság legfőbb szerve legalább háromnegyedes szótöbbséggel dönt.

(2) A társaság cégnevének, székhelyének, telephelyeinek, fióktelepeinek, és a társaság - főtevékenységnek nem minősülő - tevékenységi körének megváltoztatásáról a legfőbb szerv egyszerű szótöbbséggel hoz határozatot.

(3) Valamennyi tag egyhangú határozatára van szükség, ha a módosítás egyes tagok jogait hátrányosan érintené, vagy helyzetét terhesebbé tenné. Az e kérdésben való szavazásnál azok a tagok is szavazhatnak, akik egyébként szavazati joggal nem rendelkeznek.

3:167. § [Az üzletrész kívülálló személyre történő átruházása]

(1) Az üzletrészt kívülálló személyre akkor lehet átruházni, ha a tag a törzsbetétét teljes mértékben szolgáltatatta, kivéve, ha az átruházásra azért kerül sor, mert a vagyoni hozzájárulás, illetve a pótbefizetés teljesítésének elmulasztása vagy kizárás miatt a tag tagsági viszonya megszűnt.

3:177. § [Az üzletrész értékesítése]

(1) Ha a tagot a bíróság kizárja a társaságból, vagy a tag tagsági viszonya a vagyoni hozzájárulás vagy a pótbefizetés teljesítésének elmaradása miatt szűnt meg, a volt tag üzletrészét értékesíteni kell.

(2) Az értékesítés feltételeiről és módjáról a volt tagnak és a társaságnak a tagsági viszony megszűnésétől számított tizenöt napon belül kell megállapodnia. A megállapodásban meg kell határozni az értékesítés határidejét, ami nem lehet hosszabb három hónapnál, továbbá a minimális eladási árat, amelynek el kell érnie a volt tag által nem teljesített vagyoni hozzájárulás vagy pótbefizetés összegét. Ha a határidőn belül nem jön létre megállapodás, vagy a megállapodás szerinti határidőben nem történik meg az értékesítés, az üzletrészt a társaság a megállapodásra vagy az értékesítésre nyitva álló határidő lejártát követő negyvenöt napon belül nyilvános árverésen köteles értékesíteni.

3:183. § [A pótbefizetés]

(1) Ha a társasági szerződés feljogosítja a taggyűlést arra, hogy a veszteségek fedezésére pótbefizetési kötelezettséget írjon elő a tagok számára, meg kell határozni azt a legmagasabb összeget, amelynek befizetésére a tag kötelezhető, továbbá a pótbefizetés elrendelhetőségének gyakoriságát.

(2) A pótbefizetés teljesítésének módját, ütemezését és teljesítésének határidejét a pótbefizetés elrendeléséről szóló taggyűlési határozatban kell meghatározni. A pótbefizetés összege a tag törzsbetétjét nem növeli. A pótbefizetés a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásokkal szemben érvényesülő követelményeknek megfelelő nem pénzbeli szolgáltatás útján is teljesíthető.

(3) A pótbefizetési kötelezettséget a törzsbetétek arányában kell meghatározni és teljesíteni.

(4) A pótbefizetés késedelmes teljesítése vagy teljesítésének elmulasztása esetén a tag vagyoni hozzájárulásának nemteljesítésére vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

(5) A veszteség pótlásához nem szükséges pótbefizetéseket a visszafizetés időpontjában a tagjegyzékben szereplő tagok részére vissza kell fizetni. A visszafizetésre a törzsbetétek teljes befizetése után kerülhet sor. A saját üzletrészre jutó pótbefizetést nem kell visszafizetni.

3:189. § [A taggyűlés kötelező összehívása]

(1) Az ügyvezető késedelem nélkül köteles összehívni a taggyűlést vagy annak ülés tartása nélküli döntéshozatalát kezdeményezni a szükséges intézkedések megtétele céljából, ha tudomására jut, hogy

- a) a társaság saját tőkéje veszteség folytán a törzstőke felére csökkent;
- b) a társaság saját tőkéje a törzstőke törvényben meghatározott minimális összege alá csökkent;
- c) a társaságot fizetéseképtelenség fenyegeti vagy fizetéseit megszüntette; vagy
- d) ha vagyona tartozásait nem fedezi.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt esetekben a tagoknak határozniuk kell pótbefizetés előírásáról, a törzstőke mértékét elérő saját tőke más módon való biztosításáról vagy a törzstőke leszállításáról; mindezek hiányában a társaság átalakulását, egyesülését, szétválását vagy jogutód nélküli megszüntetését kell elhatározni. A taggyűlés ezzel kapcsolatos határozatait három hónapon belül végre kell hajtani.

3:207. § [A vagyon felosztása]

(1) A társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a hitelezők kielégítése után fennmaradó vagyonból először a pótbefizetéseket kell visszatéríteni, majd a további részt a törzsbetétek arányában kell felosztani a társaság tagjai között.

44/2018. Számviteli kérdés

Visszakapott pótbefizetés elszámolása

Kft.-nk megvásárolta egy másik kft. üzletrészét. A kft. korábbi tulajdonosai pótbefizetést teljesítettek. A megvásárolt kft. sajáttőke-helyzete helyreállt, így a kft. a pótbefizetést vissza tudja fizetni. Az üzletrész-adásvételi szerződésben külön nem rendelkezünk a pótbefizetésről, így azt a kft.-nk mint jelenlegi tulajdonos kapja vissza. Kérdésünk, hogy a visszakapott pótbefizetést hogyan kell elszámolnunk, mivel azt nem mi fizettük be.

A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:183. § (5) bekezdése szerint a veszteség pótlásához nem szükséges pótbefizetéseket a - visszafizetés időpontjában, a tagjegyzékben szereplő - tagok részére kell visszafizetni. Így valóban a visszafizetés időpontjában a tulajdonos tagokat illeti meg a pótbefizetés visszafizetendő összege.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számviteli törvény) 37. § (1) bekezdés d) pontjának előírása szerint az eredménytartalék javára kell elszámolni a gazdasági társaság tulajdonosánál a veszteség pótlásához nem szükséges - korábban ilyen jogcímen adott - pótbefizetés visszakapott összegét a pénzmozgással, eszközmozgással egyidejűleg.

A Ptk. hivatkozott előírása alapján a tulajdonos pótbefizetést kap vissza, a minősítést nem befolyásolja, hogy azt a kft. korábbi tulajdonosa teljesítette, így a számviteli törvény hivatkozott előírása alapján a visszakapott pótbefizetést az eredménytartalék javára kell elszámolni, függetlenül attól, hogy azt a kft. korábbi tulajdonosa fizette be.

[A számviteli törvény 37. § (1) bekezdésének d) pontja, valamint a Ptk. 3:183. § (5) bekezdése]

54/2019. Számviteli kérdés

Egy egyszemélyes kft. 2018. évi mérlegében a halmozott veszteség miatt a saját tőke ugyan még pozitív volt, de már nem érte el a jegyzett tőke összegét. Milyen intézkedéseket kell, illetve lehet tenni a saját tőke rendezésére? Emellett kérdésként merült fel az is, hogy egyszemélyes kft.-nél van-e lehetőség a pótbefizetésre?

A kérdésből nem derül ki a tőkevesztéssel kapcsolatosan figyelembe veendő valamennyi körülmény, ezért a tőkerendezéssel kapcsolatos választ csak általánosságban lehet megfogalmazni.

A saját tőke rendezésére megoldás lehet a jegyzett tőke leszállítása a jegyzett tőkén felüli saját tőke javára, ha egyébként a jegyzett tőke a törvényi minimumként előírt mértéknél magasabb. A jegyzett tőke leszállítása a tulajdonosi döntés alapján történhet a tőketartalék vagy az eredménytartalék javára.

A saját tőke-jegyzett tőke arány helyreállítása történhet ázsios tőkeemeléssel is pénzbeli és/vagy nem pénzbeli hozzájárulás teljesítésével. Az ázsios tőkeemelés során a teljesített vagyoni hozzájárulás egy része kerül a jegyzett tőke javára teljesítésre, míg az a feletti rész a tőketartalék javára kerül elszámolásra, így a saját tőke-jegyzett tőke arány helyreállítása érdekében minél nagyobb összegben (arányban) érdemes az ázsios tőkeemelést teljesíteni.

Amennyiben a társaság rendelkezik olyan befektetett eszközökkel, amelyeknél a piaci érték jelentősen meghaladja azok könyv szerinti értékét, akkor a saját tőke hiánya az értékhelyesbítés mint értékelési eljárás alkalmazásával is rendezhető (a piaci értékre történő felértékelés összegének értékelési tartalékkénti kimutatásával).

Amennyiben a társaságnál van tulajdonossal szembeni tartozás (például tagi

kölcsön, szállítói kötelezettség), akkor a tulajdonos a társasággal szembeni követelését elengedheti, amelyet a társaságnál egyéb bevételként kell elszámolni, és amely egyéb bevétel - az eredményen keresztül - növeli az eredménytartalékot, javítva ezzel a saját tőke helyzetét. Amennyiben a társaság rendelkezik a kötelezettségek között nyilvántartott osztalék miatti kötelezettséggel, akkor a tulajdonos az emiatti követelését is elengedheti.

A tulajdonos közvetett módon pénzeszköz végleges átadásával is rendezheti a társaság tőkehelyzetét. A véglegesen kapott pénzeszközt a társaságnál egyéb bevételként kell elszámolni, amely az eredményen keresztül szintén növeli az eredménytartalékot.

Ez utóbbi esetekben a tartozások elengedésének, illetve a pénzeszköz végleges átadásának/átvételének egyéb bevételkénti elszámolását követően elkészített közbenső mérleg alkalmas arra, hogy a sajáttőke-helyzetének rendezését alátámassza.

Amennyiben a társaság a saját tőke hiányát az előzőekben hivatkozott módokon nem tudja rendezni, akkor átalakulhat olyan társasági formává, például betéti társasággá, amelynek a tőkekövetelményeit még teljesíteni tudja, vagy a társaság a jogutód nélküli megszűnést is választhatja.

Az egyszemélyes társaságra vonatkozó sajátos szabályokat a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:208. és 3:209. §-ai tartalmazzák. Ezek között a rendelkezések között nincs a fő szabálytól eltérő rendelkezés a pótbefizetés tekintetében. Továbbá tekintettel arra, hogy az egyszemélyes kft. esetében - a törvényi kivételtől eltekintve - a többszemélyes társaságokra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni, az egyszemélyes társaság egyedüli tagja által a társaság rendelkezésére bocsátott pénzösszeg is csak akkor minősülhet pótbefizetésnek, ha annak szolgáltatása megfelel a Ptk. 3:183. §-ában foglaltaknak, így többek között annak a feltételnek is, hogy a társasági szerződés - a kérdés szerinti esetben az alapító okirat - a pótbefizetés lehetőségét tartalmazza.

[A Polgári törvénykönyv 3:133. §, 3:183. §, 3:189. §, 3:208. §, 3:209. §, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 36. § (1) bekezdésének b) és c) pontja, 37. § (1) bekezdésének b) pontja, 38. § (4) bekezdése, 39. § (1) bekezdése, 77. § (3) bekezdésének l) és m) pontja]

BH 2007.11.373

Ha végelszámolás folytán megszűnik az a kft., amelynek nem egyenlő arányú, de a házastársi közös vagyonba tartozó üzletrészekkel a házastársak tagjai voltak, a házastársaknak mint volt kft.-tagoknak a pótbefizetések visszatérítésére és az ún. likvidációs hányadra vonatkozó igénye házastársi közös vagyon - Ez az igény a házastársakat a házassági vagyonjogi szabályok szerint egymás közt egyenlő arányban illeti meg [Csjt. 27. §; 1997. évi CXIV. tv. 169. §].

6. Módosítás az előző változathoz képest

Első változat.